

Middelfart
KOMMUNE

Teknik- og Miljøforvaltningens sekretariat

Middelfart Kommune
Østergade 21
5580 Nørre Aaby
www.middelfart.dk

Dato: 30. april 2008
Sagsnr.: 200702460-31

Telefon +45 8888 5500
Direkte +45 8888 4798
Fax +45 8888 5501

Vibeke.Norby@middelfart.dk

Oversigt over indkomne bemærkninger til Natur- og miljøpolitikken.

Fra offentlighedsperiode, d. 18.02.08 – 16.04.08

Forvaltningen indstiller på baggrund af høringssvarene, at følgende ændres i politikforslaget:

- På s. 6 tilføjes i punktet om at øge tilgængeligheden:
"Øge tilgængeligheden *for alle* til naturen ved..."
- Under Dialog og borgerinddragelse s. 10 tilføjes et punkt nederst: "*Indlede praktiske samarbejder med borgere og lodsejere omkring naturprojekter.*"
- Punkt s. 10 tilføjes: "*Informere om natur og miljø i børnehaver og skoler og lære børn og unge at tage ansvar for at bruge og bevare naturen*".

Desuden ændres på s. 8 om dynamisk spildevandsplan: "2012" ændres til "2010".

Dok. Nr.	Modtaget fra	Emne	Forvaltningens bemærkninger
22	Vends Sportsfiskerforening	Støtter visionen om mere og bedre natur. Foreslår, at man genslynger Stor Å og tilløbet Harndrup-Fjellerup Å med henblik på at forbedre forholdene for flora og fauna samt forbedre badevandskvaliteten ved udløbet.	Forslaget tages med i forvaltningens videre overvejelser og arbejde på naturområdet. Med hensyn til badevandskvalitet henvises i øvrigt til, at kommunen i forbindelse med udarbejdelsen af spildevandsplanen undersøger kloakering af sommerhusområderne nær Varbjerg og Føns Strand.
26	Medudvalget, Renovationsvæsenet	Udvalget har ingen kommentarer til politikforslaget	Ingen bemærkninger
27	Handicaprådet	<p>Punktet om at øge tilgængeligheden s. 6 ønskes tilføjet "... at udvide stisystemet <i>med tilgængelige stier, hvor det er muligt</i> og". Ønske om flere opholdsarealer og hvilepladser. Det bemærkes, at Handicaprådet arbejder med etablering af god tilgængelig natur, og at rådet også vil bruge nogle af de afsatte tilgængelighedsmidler til det.</p> <p>Ønske om badebroer, som er brugbare for ældre/handicappede samt fiskebroer, som bl.a. kørestolsbrugere kan bruge. Eksisterende stier og anlæg skal vedligeholdes.</p> <p>Trampestier kan kun anbefales i en natur, som vil være svært tilgængeligt for ældre og handicappede. Stier i naturen, som nyanlægges skal være tilgængelige, hvor der er mulighed for det.</p>	<p>Det overordnede mål er, at alle skal have mulighed for at komme ud i naturen. Kommunen ønsker derfor et varieret udbud af stier m.m.</p> <p>Kommunen vil gerne i samarbejde med Handicaprådet arbejde for at øge tilgængeligheden for ældre og handicappede. Kommunen arbejder i sin daglige drift for vedligeholdelse af de stier og anlæg, som Kommunen er ansvarlig for.</p> <p><u>Forslag til ændring af politikken:</u> På s. 6 tilføjes i punktet om at øge tilgængeligheden: "Øge tilgængeligheden <i>for alle</i> til naturen ved...."</p>
28	Gelsted Lokaludvalg	1. Lokaludvalget ønsker tilføjet til punktet s. 6 om øge tilgængeligheden, at udvidelsen af stisystemet også gælder for kommunens yderområder og gerne i samarbejde med nabokommunerne. Oplysninger om den enkelte rute skal være let tilgængelige i form af Info-tavler og foldere.	Ad. 1: Politikken gælder for hele Middelfart Kommune, dermed også for kommunens yderområder. Som den samarbejdende miljøkommune er samarbejdet med nabokommunerne en oplagt opgave. Lokaludvalgets forslag vurderes derfor at være indeholdt i politikforslaget

		<p>2. Ønske om plan for renholdelse og vedligeholdelse af stisystemet og naturen omkring det. Gerne ved inddragelse af borgerne, også til praktiske opgaver.</p> <p>3. Generelt synes Lokaludvalget, at der med disse politikker er leveret et flot stykke arbejde. Mange målbare tiltag er beskrevet.</p>	<p>Information om ruterne er en god idé, se desuden forslag nedenfor til DN's bemærkninger (Ad. 6).</p> <p>Ad. 2: Se bemærkninger til Handicaprådet og DN, hvor der foreslås ændring til politikken.</p>
29	Danmarks Naturfredningsforenings Middelfart afdeling	<p>1. Ønske om, at skovrejsning ikke bliver en del af kommunens politik, idet skovrejsning beslaglægger meget store økonomiske ressourcer, øger presset mod de dyrkbare arealer, er ekstremt lavproduktive og stort set uden naturindhold. Der bliver mindre muligheder for at udlægge nye arealer til natur.</p>	<p>Ad. 1 Middelfart Kommune ønsker at øge skovandelen der, hvor det ikke strider mod andre væsentlige sektorinteresser, f.eks. landskabelige eller naturmæssige hensyn. Skovene er et vigtigt grønt kerneelement i kommunen. Skovrejsning bidrager på langt sigt til at forbedre miljøet og livsbetingelserne for borgerne, dyrene og planterne gennem:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktiv beskyttelse af grundvandsressourcer. • bynære friluftsmæssige kvaliteter. • spredningsmulighederne for det vilde dyre- og planteliv. • At bidrage til at opfylde de øvrige målsætninger i Vandplanen. • At bidrage til en øget binding af CO2. <p>Med skovloven fra 2004 blev det muligt at friholde fredskovspligtige arealer for træbevoksning og i øvrigt integrere ikke-træbevoksede arealer i det fredskovspligtige areal. Det betyder, at der kan etableres skovrejsningsprojekter, der tager hensyn til både landskab, natur, kulturhistorie og fx muligheden for at genoprette tidligere vådområder i et skovrejsningsprojekt. Eksempelvis indeholder Skov- og Naturstyrelsens skovrejsningsprojekter nu</p>

		<p>2. Foruden dialog med borgerne foreslås, at kommunen forsøger at lave praktisk samarbejde. Der henvises til Statsskovdistriktets katalog over forslag til praktisk borgerinddragelse, f.eks. græsningslaug.</p> <p>3. Forslag om en liste over arter som Middelfart Kommune vil tage et særligt ansvar for. Det kunne f.eks. være arter fra Habitatsdirektivts kap. 2 (arterne i kap. 4 skal vi passe på også uden for habitatsområderne), arterne fra den nationale rødliste, samt arter hvor en særlig stor del af bestanden findes her.</p> <p>4. Særlig indsats for at bevare stævningskove og bondeskove. Deres driftshistorie går ofte 6000 år tilbage i tiden, de har ofte et meget stort naturindhold og de er helt ubeskyttede af naturbeskyttelsesloven.</p> <p>5. Der bør snarest laves en plan for sikring af skovnaturen på Hindsgaul Halvøen. Mange arter og biotoper er forsvundet inden for de sidste 20 år, skovnaturen er blevet marginaliseret og der er stor risiko for at tilbagegangen fortsætter. Hugsten i Kongebroskoven og Teglgårdsskoven bør stoppes indtil der er lavet en driftsplan.</p> <p>6. Vedrørende information om naturområderne foreslås at der bliver lavet en side til Middelfart Vejviser med kort o.s.v.</p>	<p>typisk op til 10-40 % åbne arealer.</p> <p>Ad. 2 <u>Forslag til ændring af politikken:</u> Under Dialog og borgerinddragelse s. 10 tilføjes et punkt nederst: "<i>Indlede praktiske samarbejder med borgere og lodsejere omkring naturprojekter.</i>"</p> <p>Ad 3 og 4 Forslagene er inspirerende og tages med i det videre arbejde i forbindelse med udarbejdelsen af naturplanen.</p> <p>Ad 5 Forslaget tages med til overvejelse i det videre arbejde med udarbejdelsen af plejeplaner for kommunens egne arealer. I forbindelse med Hindsgavl-projektet er igangsat udarbejdelse af en driftsplan.</p> <p>Ad. 6 God idé. Forslaget kan indeholdes under pkt. s. 10 om formidling i politikken. Et af målene i politikken er netop formidling. Informationer om naturområder i Middelfart Kommune samles allerede i dag på kommunens hjemmeside. Kommunen arbejder på at udbrede informationerne yderligere via f.eks. turkalenderen eller andre egnede medier.</p>
30	MED-udvalget i Entreprenør-afdelingen	Der opfordres til, at man tager miljøet op som et tema i skolerne på et så tidligt tidspunkt som muligt. Her skal man gøre børnene opmærksom på, at man ikke smider affald i naturen. På den måde kan prøve at få børnene	<u>Forslag til ændring af politikken:</u> Punkt s. 10 tilføjes: " <i>Informere om natur og miljø i børnehaver og skoler og lære børn og</i>

		til at forstå, at man skal passe på miljøet.	<i>unge at tage ansvar for at bruge og bevare naturen".</i> (Den tilføjede sætning er desuden en del af forslaget til Børn- og ungepolitikken, fokusområde "Natur og miljø").
33	Karl Henning Hansen, formand for grundejerforeningen Kildevangsvej	<p>Kan ikke anbefale investering i golfbane, der er kapacitet til rådighed.</p> <p>Tilslutter sig formulering om mere og bedre natur for alle. Vil gerne at man er mere konkret og foreslår flg. supplement til politikken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vedligehold og forbedring af eksisterende naturområder, må ikke nedprioriteres ved etablering af en park i det bynære område. • Adgangsveje og stier i kommunen vedligeholdes og oprettes, så hele kommunen fremtræder attraktiv for både beboere og turister. • Lokalplaner skal sikre mulighed for bebyggelse, så bestående erhverv i landområder kan overleve, ligesom lokalplaner skal sikre, at natur og rekreative områder såvel ved bebyggelse som beplantning til stadighed i størst mulig omfang er til glæde for alle. <p>Giver udtryk for, at Middelfart Kommunes fremtidsmuligheder naturligvis er i byen med den attraktive beliggenhed, men også at den ny kommune formentlig vil være økonomisk bæredygtig med fremtidig investering i oplandet og i de rekreative områder, for at bevare hele den nye kommune som et attraktivt boligområde og turistområde.</p>	<p>Formålet med politikkerne er at sætte de overordnede rammer for forvaltningens arbejde på det respektive område. Konkretisering sker i de mere konkrete planer, f.eks. naturkvalitetsplan, affaldsplan, og i virksomhedsplaner. Bynær natur er et fokusområde, fordi det gavner mange mennesker. Vedligeholdelse og forbedring af eksisterende naturområder sker dog selvfølgelig i hele kommunen.</p> <p>Vedr. veje og stier, se desuden bemærkning til Handicaprådet, nederst.</p> <p>Vedr. lokalplaner, se desuden under bemærkninger til borgermødet, ad. 8.</p>
	Friluftsrådet	Forslag vedlagt som bilag	Kommunen har med stor interesse modtaget Friluftsrådets Friluftsoplæg for Middelfart Kommune og gennem en god dialog allerede fået megen inspiration til kommunens arbejde med den kommende kommuneplan og naturplan. Friluftslivet er et tværgående emne, der på en lang række områder binder kommunens forskellige politikker sammen. Friluftsstrategien er dermed et godt redskab for kommunens videre arbejde, ikke kun på naturområdet.

Notat fra borgermøde, d. 27.03.08	Forvaltningens bemærkninger
<p>Der deltog i alt ca. 45 borgere samt byrådspolitikere og embedsmænd i borgermødet. Mødet blev holdt fælles med Erhvervs- og turismepolitikken og Agenda 21 strategien. Der var 2 grupper med emnet bæredygtighed og natur og 1 (mindre) gruppe med emnet bæredygtighed, klima og energi.</p> <p>1. Generelt Det er væsentligt, at vi efterfølgende får konkretiseret politikken, den må ikke være for højtravende. Det er vigtigt nu at forpligte natur- og miljøpolitikken med konkrete målbare mål. Det kunne f.eks. være Affaldssorteringen skal være lige så god i hele Middelfart Kommune, som den er i Ejby og Der skal være blåt flag ved alle strande.</p> <p>2. Sundhed og natur Lav flere stier til gående, cyklende og ridende, så borgerne kan komme ud at røre sig. Stierne skal være sammenhængende og nå langt omkring, så borgerne kan bruge benene og få frisk luft. Det skal samtidigt være tydeligt, hvor man må gå som borger (skiltning). Vedligeholdelse af amtets oversigtskort er nødvendigt. Også trampestier vil være velkomne, hvis der ikke er plads egentlig stier.</p> <p>Der skal være rastepladser langs med stierne, så det bliver tiltrækkende/indbydende at opholde sig på stierne over længere tid.</p> <p>Der skal også være rastepladser ved strandene, hvor der trænger til oprydning. Der ligger ubrugelige både og sammensunkne skure, som trænger til at blive fjernet.</p> <p>3. Natur og borgerinddragelse Det vil være helt fint at inddrage borgerne (evt. skolebørnene) i oprydning af affald langs strandene. Det er bevidstgørende at være med til at veje opsamlet affald, så man for alvor bliver klar over, hvor meget der bliver smidt uden for affaldskurvene.</p> <p>4. Affald og sommerhusrenovation Man kunne overveje om sommerhusområder med ½-års renovation skulle have containere stående for enden af sommerhusvejene. På den måde kunne strandgæster bruge containerne, og sommerhusgæsterne kunne undlade at overfylde affaldsbøtterne på stranden i vinterhalvåret.</p> <p>5. Countdown 2010. Smukke ord om Countdown 2010, men det er en meget stor opgave! Vi kan bruge habitatdirektivets kap. 4 over truede arter – men der er ikke så mange arter repræsentanter i kommunen. Vi burde</p>	<p>Ad. 1 Efterfølgende konkretisering af politikken gøres i mere konkrete planer, f.eks. naturkvalitetsplan, affaldsplan, og i virksomhedsplaner.</p> <p>Ad. 2 Et af målene er at lave flere stier for alle. Efterfølgende detaljering og udformning sker i de enkelte konkrete planer og projekter. Kommunen arbejder for forbedret information om oplevelsesmulighederne i naturen, herunder adgangsforholdene. Informationerne og ruteforslag hertil findes allerede i dag på kommunens hjemmeside under "Ud i naturen". Se desuden svar til Handicaprådet.</p> <p>Ad. 3 Se forslag ovenfor til bemærkninger fra Med udvalget for Entreprenøraftdelingen og DN.</p> <p>Ad. 4 Der er mulighed for at melde sig til helårsrenovation.</p> <p>Ad. 5 Middelfart Kommune har ved at underskive Count Down 2010 deklARATIONEN forpligtet til at</p>

lave en lokal liste over de særligt sjældne og truede arter i vores område – liste over nøglearter både planter og dyr og typiske arter over biotoptyper. Start nu med at registrere, så vi har et mere konkret udgangspunkt, f.eks. arten vist på forsiden af politikken, ugrenet edderkopurt – som vi skal tage hånd om.

I jægerforbundet er man i gang med en forvaltningsplan – lodsejere, enkeltpersoner og foreninger og kommunen kan indgå i at udarbejde og tiltræde en forvaltningsplan, med henblik på at skåne dåvildt, så de kan sprede sig i den vilde natur. Der er f.eks. et hjortelaug i Nordfyns kommune, hvor det er aftalt blandt jægere at man skåner vildtet. Der er nu nedsat et udvalg, der skal beskrive præmisserne for at dåvildtet kan brede sig. Kan være til glæde for alle.

6. Indhold i naturplan.

Bør indeholde tiltag til naturforbedring og etablering af spredningskorridorer. Men man kan nu ikke styre naturen helt. Vi skal tilpasse os naturens præmisser. Hvis vi vil opnå fremskridt, så skal vi ikke gribe for meget ind.

Der står i politikken at Kommunen vil inddrage borgerne – det er gjort i Røjle mose, og det har været rigtig godt. Det er noget der bør gøres andre steder, det giver ejerskab, når man selv får fingrene ned i suppedasen. Mange muligheder ved Brende å og Håre mose. Det er ikke en enkelt organisation, der kan stå for en bevaringsplan, mange må gå sammen.

Græsningslaug god idé – kræver en indsats og at nogen er villige til at bruge tid og kræfter på det. Kommunen interesseret i at få noget i gang. Kommunen kan oplyse om det. Hvis man ikke ved noget om det, gør man ikke noget. Man skal have fat i ildsjælene.

Pumper ved Storåen slukkes, så engarealerne igen bliver fugtige. Åbning af rørlagte vandløb. Fremme af naturlige vandløb.

7. Bæredygtighed og børn - øget bevidsthed om økologiske sammenhænge.

“Natur for alle” – det vil være en rigtig god idé at inddrage skoleverdenen, for det er vigtigt at starte med børnene. Man kunne have en politik om, at f.eks. alle 2. klasser skal have minimum 2 timers udeskole. Der skal være steder man kan komme ud til, for alle skolerne i kommunen. Er der mon afsat tid til det i skolerne? Der ligger glimrende eksempler til efterfølgelse på, at hvis man kommer ud, så stiger indlæringspotentialer. Hvis Middelfart skal være grøn, så er det et godt sted at starte. For 1 år siden sagde undervisningsministeren, at vi skal fremme interessen for de naturvidenskabelige fag, det må man følge op. Der bør inddrages naturvejledere og andre fagpersoner.

I Nordborg på Als har kommunen og Danfoss i fællesskab frikøbt natur/tekniklærerne i en række

arbejde for 2010-målet ved at forbedre forholdene i naturen der hvor truede dyr og planter kan leve og sprede sig, d.v.s. bl.a. gennem de allerede igangsatte partnerskabsprojekter og gennem formidling om naturen.

Forslaget om en lokal liste inspirerende og tages med i det videre arbejde i forbindelse med udarbejdelsen af naturplanen.

Ad. 6

Se bemærkninger til Vends Sportsfiskerforening og Danmarks Naturfredningsforening.

Ad. 7

Mange gode konkrete idéer. Se forslag ovenfor til bemærkninger fra Med udvalget for Entreprenørafdelingen.

timer for at lade dem udvikle undervisningsprogrammer på Danfoss Universe.

I Middelfart Kommune kunne man måske forestille sig, at erhvervslivet på lignende vis ville bidrage til at sende skolernes naturfagslærere på kursus mod at eleverne siden hen kom i en eller anden form for praktik på virksomhederne, hvor de blev klar over hvordan den enkelte virksomhed hænger sammen med "resten" af verden både i økologisk, økonomisk og social forstand.

Vigtigt med formidling omkring bæredygtighed, også over for dem, der ikke umiddelbart er interesseret. Sæt ind i de små klasser, fra 6. klasse er man ikke interesseret. Man kan lave "økobaser" hvor eleverne kan komme ud – det har de i nogle større kommuner. F.eks. på Amager, Kalvebods brygge. Der er f.eks. noget i Ejby mose.

8. Natur i byen.

Mange grønne områder i Middelfart bliver bygget til. Der bør være flere grønne områder i byen. Det er dog trods alt en lille by, og der er ikke så langt til naturen. Men jo større byen bliver, jo mere behov for grønne områder – f.eks. i Skrillinge.

Det giver slagside med asfalt og beton i byen, bevar de grønne områder, bl.a. for de ældre. Der er gode (og det kan blive bedre) stiforbindelser ud af byen. Mange kommer dog kun ud i naturen, hvis den er tæt på. Der er et flot stisystem i Strib, men ikke så mange grønne områder.

Træplantning i byerne. Virksomheder i industri kvarterer bør pålægges at plante træer omkring bygningerne og ikke kun lade arealerne ligge hen i græs. Sæt det ind i lokalplanerne.

Etablering af forskellige landskabstyper omkring skolerne, så børnene får en nem adgang til at lære dem at kende (skov, eng, sø).

Indret Middelfart Bys havnebassin således, at det kan modtage store træskibe (skaber anderledes miljø).

9. Naturfond.

Hvad skal få investorer til at gå ind i naturfond? F.eks. skyde penge i jordkøb. Sponsorere kan f.eks. få navneskilt op ved et naturområde. Bikubenfonden har f.eks. puttet penge i Svanninge bakker.

10. Energi.

Fald i CO2 udledning, hvordan vil kommunen gøre det? F.eks. i forhold til bilkørsel. Man kan lave noget oplysning fra Kommunens side. At lave store parkeringspladser indbyder til, at folk kører meget i bil.

Ad. 8

Mange gode konkrete idéer, som kan inspirere forvaltningens videre arbejde. Kommunen arbejder blandt andet allerede intenst for mere bynær natur (f.eks. med projektet Naturparken Hindsgavl Dyrehave). Et andet mål i politikken er netop at skabe grønne kiler ind i byerne, herunder tænke naturen ind i byudviklingen via lokalplanlægningen.

Ad. 9

Ingen bemærkninger

Ad. 10

Kommunen gennemfører energibesparende tiltag i egne bygninger. En yderligere indsats for at reducere CO2 udledning er nødvendig. Dels af hensyn til klima, dels af hensyn til at

<p>30% af energien skal være vedvarende – hvordan gør vi det? Har kommunen en plan? Vindmøller, det er meget følsomt.</p> <p>Indsats i forhold til minimering af vandspild samt en fælles indsats for vandværkerne vedr. energibesparelser.</p>	<p>fossile brændstoffer bliver en knap ressource samt for at kunne opfylde de nationale og internationale mål for CO2 reduktioner. Kommunen prioriterer klima indsatsen, f.eks. Agenda 21 arbejde, i Green Network og Trekantområdet.</p> <p>Kommunen samarbejder med vandværkerne gennem Vandrådet om vandspild og energibesparelser på værkerne.</p>
---	--